

1. В Україні немає чітко вираженого поняття самого міста. Дано визначення не завжди відповідає тому населеному пункті.
2. Введення поняття мікромісто є доцільним. Також можна користуватися давнім терміном – містечко.
3. Більшість мікроміст мають досить солідний вік. До них потрібно, як до людей похилого віку, з розумінням та повагою відноситься. Перехід в до статусу селища міського типу чи села є досить складним процесом.
4. Мікроміста потрібно використовувати як туристично-рекреаційні центри.
5. Мікроміста повинні позбутисяmonoфункціональної промисловості.
6. Кожне місто, яке б воно не було, має право на існування. Мікроміста були, є і в подальшому будуть існувати на теренах України.

Література

1. Доценко А. І. Містечка в Україні погляд з минулого на сучасне // Краєзнавство, географія, туризм – К. ; 2000 – № 41 – с. 1-2. 2. Івченко А. С. Містечка України. Довідник. – К.: НВП «Картографія». 2004 – 370 с. 3. Інтернет ресурс [Пошук_населених_пунктів] <http://mistaua.com/> 4. Інтернет ресурс [Чисельність наявного населення та його розподіл за статтю] http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/total_population1/structure_population 5. Про стратегію економічного та соціального розвитку України шляхом європейської інтеграції на 2004-2015 р. // Офіційний вісник. К., 2004 – № 18. – с. 17-18. 6. Сіроджук П. Містечка, яких немає //Жовтень. – Львів; 1981 . – № 3 с. 106-108.

Summary

H. P. Korniyko, G. G. Leontyeva. Mikromista Ukraine, their problems and prospects.

The article highlights mikromista Ukraine. Their distribution in the territorial-administrative aspect. Factors and reasons for existence. Prospects mikromist in the future.

УДК 911.3 (477.52)

А.Б. Голосніченко

СУЧASNІ ЗМІНИ В ШКІЛЬНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ БІЛОПІЛЬСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті розглядаються основні зміни в шкільному обслуговуванні Білопільського району Сумської області. Розкриваються особливості функціонування освітніх округів як найефективнішого шляху до здобуття якісної освіти в умовах сільської місцевості.

Постановка проблеми. Шкільне обслуговування є дуже важливою складовою соціального комплексу Білопільського району Сумської області. Це досить багатограничний компонент, тому має як яскраві перспективи, так і певні проблеми в даній галузі. Основними актуальними напрямами діяльності в області шкільного обслуговування є забезпечення стовідсоткового охоплення дошкільною освітою дітей 5-тирічного віку, забезпечення функціонування

оптимальної мережі загальноосвітніх навчальних закладів, удосконалення роботи з педагогічними кадрами, пошук найефективнішого шляху здобуття якісної освіти для сільських школярів та ін.

Мета дослідження: визначити територіальні особливості шкільного обслуговування Білопільського району Сумської області; розкрити основні риси функціонування освітнього округу в сільській місцевості.

Виклад основного матеріалу. Білопільський район розташований в лісостеповій зоні в центральній частині Сумської області. Межує з Буринським, Сумським, Лебединським, Путивльським, Недригайлівським районами Сумської області та Глушковським районом Курської області Російської Федерації.

Станом на 01.01.2011 р. налічує 128 населених пунктів, з них 2 – міста, 2 – селища міського типу, 124 – села. Населення району становить 56,2 тис. осіб, в тому числі: міське – 32,6 тис. осіб, сільське – 23,6 тис. осіб [5].

Відповідно до потреби населення території у здобутті дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти в Білопільському районі функціонують 46 навчальних закладів, у тому числі 32 загальноосвітні навчальні заклади, 12 дошкільних навчальних закладів, 2 позашкільні навчальні заклади. Із 32 загальноосвітніх навчальних закладів Білопільського району діють 24 ЗОШ I-ІІІ ступенів, із них 14 – НВК: ЗОШ I-ІІІ ступенів – ДНЗ, 9 – ЗОШ I-II ступенів [4].

Дошкільну освіту в районі здійснюють 23 (12 ДНЗ та 11 у складі НВК: «ЗОШ – ДНЗ») навчальні заклади комунальної форми власності: 7 – у міській та 16 – у сільській місцевості. Слід зазначити, що в районі ведеться робота не тільки з питання збільшення відсотка охоплення дітей дошкільною освітою, а й забезпечення якісної доступної дошкільної освіти кожній дитині.

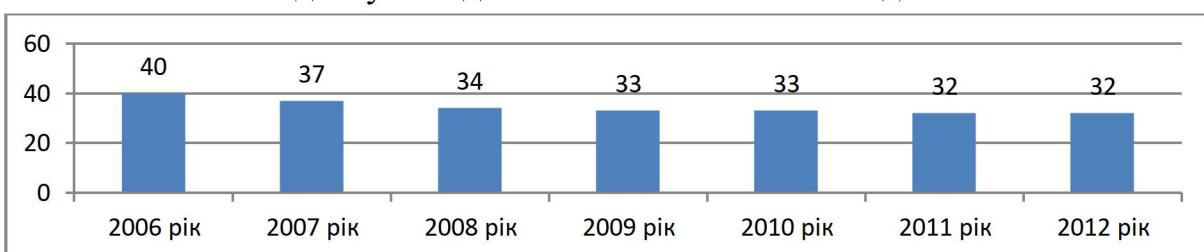

Рис. 1. Кількість загальноосвітніх навчальних закладів у Білопільському районі Сумської області

За останні роки мережа загальноосвітніх навчальних закладів зазнала значних змін. Несприятлива демографічна ситуація призвела до скорочення контингенту учнів та зменшення кількості загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості.

На початок 2011-2012 навчального року в 32 загальноосвітніх навчальних закладах району сформовано 277 класів, що на 5 більше в порівнянні з 2010-2011 навчальним роком.

Незважаючи на деякі позитивні моменти у збільшенні кількості класів, жаль, зафіксовано зменшення кількості учнів у цих класах (див. рис. 2, 3).

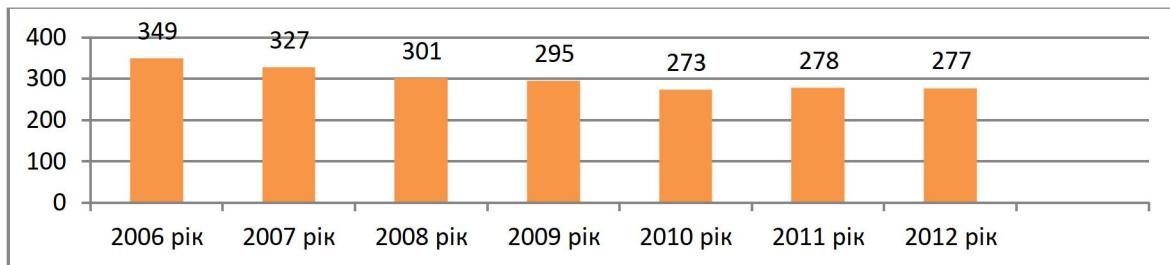

Рис. 2. Кількість класів у загальноосвітніх навчальних закладів Білопільського району Сумської області

Це підтверджує також те, що у 2012-2013 н.р. першокласників не було у Нововирківській ЗОШ I-III ступенів, Товстянському НВК: ЗОШ I-III ступенів, Бобрицькій, Кальченківській ЗОШ I-II ступенів.

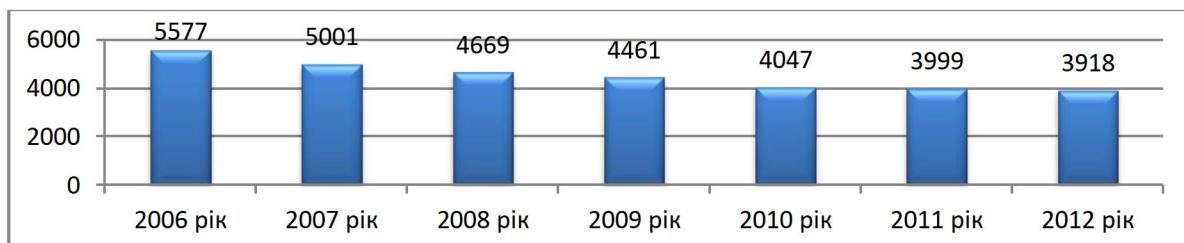

Рис. 3. Кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах Білопільського району Сумської області

Загальна проектна потужність загальноосвітніх навчальних закладів складає 12 568 учнів, але використовується менше, ніж на третину. Середній показник по району – 31,8%. Краще заповнені міські заклади – на 45,3%, гірше сільські – на 19,9% [4].

У сільській місцевості постійно збільшується кількість шкіл із малою наповнюваністю учнів. Так, у 2011-2012 році менше 40 учнів мали 8 загальноосвітніх шкіл сільської місцевості: Коршачинська ЗОШ I-II ступенів (24), Самарська ЗОШ I-II ступенів (26), Бобрицька ЗОШ I-II ступенів (27), Нововирківська ЗОШ I-III ступенів (29), Шкуратівська ЗОШ I-II ступенів (30), Воронівська ЗОШ I-II ступенів (34), Ободівська ЗОШ I-III ступенів (35), Іскрисківщинський НВК: ЗОШ I-III ступенів – ДНЗ (39).

Досвід переконує, що найефективнішим шляхом здобуття якісної освіти для сільських школярів, особливо з малокомплектних (доцільніше називати

такі школи «малочисельними») шкіл, є освітній округ. Концепція створення освітніх округів передбачає взаємне посилення однієї школи іншою в межах округу, що має стати засобом переходу до більш ефективної організаційної структури навчально-виховного процесу. На сьогоднішній день у Білопільському районі діють 8 освітніх округів (табл. 1.).

Таблиця 1
Оsvітні округи Білопільського району Сумської області

№ освітнього округу	Центр освітнього округу	Кількість шкіл				Кількість учнів			Кількість учителів		
		загальна	I-II ст..	I-III ст..	Малокомплектних	загальна	малокомплектних	% від загальної	загальна	Малокомплектних	% від загальної
1.	Білопільська спеціалізована школа I-III ступенів № 1	3	1	2	1	680	34	5	74	12	16,21
2.	Жовтнева спеціалізована школа I-III ступенів	6	1	5	1	950	26	2,7	102	10	9,8
3.	Улянівський НВК: ЗОШ I-III ступенів - ДНЗ	4	1	3	1	338	27	8	66	10	15,15
4.	Куянівський НВК: ЗОШ I-III ступенів - ДНЗ	4	1	3	-	267	-	-	64	-	-
5.	Павлівський НВК: ЗОШ I-III ступенів - ДНЗ	4	-	4	2	224	74	33	68	29	42,6
6.	Вирівська загальноосвітня школа I-III ступенів	4	2	2	1	269	24	8,9	61	8	13,11
7.	Ворожбянська загальноосвітня школа I-III ступенів №3	5	2	3	2	450	59	13,1	68	19	23,53
8.	Білопільська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2	2	-	2	-	710	-	-	61	-	-
Всього:		32	8	24	8	3888	244	6,28	564	88	15,6

Таким чином, створення освітнього округу забезпечує рівний доступ до якісної освіти в умовах профілізації старшої школи, інтегрування інноваційних, інтелектуальних, матеріальних ресурсів, створення постійно діючих творчих методичних лабораторій учителів, високого рівня підготовки вчителів сільської місцевості через науково-методичні консультації (проведення як районних, так і окружних семінарів, методоб'єднань) тощо.

Так, на сьогоднішній день склалися такі умови, що сільські школи з досить малою наповненістю учнів, як це не прикро говорити, але на межі припинення свого існування. Оскільки такі школи дуже важко утримувати на належному рівні створення освітнього округу дає гарантію батькам, що їхня дитина буде охоплена обов'язковим навчанням навіть після закриття школи. Проте дуже часто діти, навчаючись в іншому населеному пункті, бажають повернутися у свою рідну школу. Значення школи в сільській місцевості важко переоцінити: це єдиний культурно-освітній центр, крім того, це високотехнологічний заклад.

Висновки. З метою забезпечення якісною освітою сільських школярів були створені освітні округи. Це дає змогу посилити співпрацю між школами даного округу та спільнотного рішення подальшого розвитку освітнього процесу. На жаль, в Білопільському районі зменшується кількість загальноосвітніх навчальних закладів. Досить гострою постає проблема шкіл з малою наповненістю учнів. Проте одним із найактуальніших завдань в шкільному обслуговуванні Білопільського району є пошук найефективнішого шляху до якісної освіти.

Література

1. Корнус А.О., Удовиченко І.В., Леонтьєва Г.Г., Удовиченко В.В., Корнус О.Г. Географія Сумської області: природа, населення, господарство. – Суми: ФОП Наталуха А.С., 2010.- 184с.
2. Леонтьєва Г.Г., Корнус А.О. Географія Сумської області: населення і господарство: Навчальний посібник. – Суми: СумДПУ, 2006. – 72 с.
3. <http://bilop-osvita.ucoz.ru/> - Управління освіти Білопільської РДА.
4. <http://www.biloprda.sumy.ua/> - Білопільська РДА.

Summary

Holosnichenko A.B. **Of changes in service Belopol'skij school district of Sumy region.**

The paper discusses the major changes in the school district serving Belopolsky Sumy region. Features of the functioning of educational districts as the most effective way to quality education in rural areas.